

Pesta 18/6 augustu.

Va esi dominec'a. | Redact. : strad'a arborelui verde nr. 40.

Nr. 32.

Anulu VIII, — 1872.

Pretiuu pe anu 10 fl., pentru Roman'a 2 galbeni.

Versificatiunea.

Ce este poes'ia? Entusiasmu : fia amoru, fia ura, fia indignatiune, fia ori care altu simtiementu candu se redica la sublimu. Fara poes'ia, fara entusiasmu nimicu mare!

D'Alembert imparte tóte cunoscintiele omenesci in aceste trei diversiuni generale: istori'a, filosof'ia si bele-arte, ca obiectele a loru trei facultáti spirituali : memori'a, ratiunea (in strictulu sensu) si imaginatiunea. In clas'a bele-artiloru elu ins'fra pictur'a, sculptur'a, arhitectur'a, poes'ia si music'a cu diferitele loru subramurí. „Tóte aceste inse se potu cuprinde — díce d'insulu — si sub titlulu generalu de poes'ia, ce va se díca inventiune, creatiune.“*)

Poes'ia in sensulu acest'a este unu ramu fórtu estinsu a productulu spiritualu, si omenimea pentru promovarea desvoltatiunei lui este la naltímea missiunii sale, care cercustare imbucuratória, dupa opiniunea nóstra, si-afia caus'a in acele voluptáti efectúose, cari intindu diferitele sale ramicele organeloru sensuale ale omului, precum d. e. music'a urechiloru, pictur'a ochiloru; precum si comoditáti omenesci ca arhitectur'a etc. Altu motoriu ce dá impulsu acestui progresu, este a se cercá in ani-

ma, care simtiesce acele placeri ce i se comunica prin organele numite; si apoi ce nu sacrificámu pentru cultivarea animei nóstre, care e funtele celoru mai nobile simtieminte omenesci!

Pe câtu de mare este inse entusiasmulu pentru aceste ramuri ale poes'iei, pe atátu de indiferenta este civilisatiunea moderna fatia de acelu ramurelu, nu mai pucinu esentialu alu ei, ce numimu: versificatiune. Caus'a adeverata a acestei desconsiderári, amu poté díce despretiu, nu poté fi alt'a decâtu multele incercári primitive, cari se stracura prin publicitate si in fine vinu de ocupa locu si in sublimulu cadru alu literaturii. Aceste produse seci si stérpe a mediocritáti au disereditatú versificatiunea nu numai la noi Romanii, ci la tóte natiunile, cari au o literatura. Déca este productu literariu, ce pretinde mare facultate spirituala, aceea e poes'ia, si a nume versificatiunea. — Ací nu ajunge facultatea cugetárii, aceea nici cá sê recere, ci da, se recere geniulu imaginatiunii, aceea potere divina, care sciá creá si creatur'a a o corporificá; geniulu sublimu, care intr'unu momentu strabate ceriulu cu imaginatiunea sa, dar in urmatoriulu momentu ti-face sê vedi dieimea precum ti-a creatu-o d'insulu. „Productiunile poes'iei curgu d'intr'o inventiune, care si-are legile sale de la geniulu; regulele ce s'au scrisu pentru acést'a arte se

*) D'Alembert „Discours préliminaire de l'encyclopédie.“

pamentulu, ar trebui s'arunce la fia-care pasu câte 28 de monete de aur.

* * (Caletori'a lui Napoleon la Karlsbad,) despre care foile au scrisu atâte sciri de sensatiune, ma unele au publicatu chiar si intregulu programu, — a fostu numai o — scornitura. Medicii si arendatorii scaldei vediendu, câ din caus'a scumpetei mari ospetii nu se pré ivescu la Karlsbad, latîra scirea in lume, câ Napoleon va sê viziteze acêsta scalda, ca astu-felu lumea curiôsa sê se adune acolo spre a vedé pe eximperatorulu. Inse Napoleon n'a realizatu planulu loru, câ-ci a caletoritu in Scoti'a.

* * (Din victi'a teatrala din Australia) cetimu urmatôri'a schitia. Dôue femei se ivira pe scena; o francesa si o creola. Acést'a din urma facù furóre mai mare, ér frances'a nici decâtu nu-si potù cuceri nescé aplause, si in urma obosita de totu, cadîu. Creol'a s'a grabitu la ea cu compatimire s'o ajute; frances'a inse se infuriã, si o palmi in vederea publiculu. Publiculu incepù a fluera si a face sgomotu mare, si frances'a sarî numai decâtu in picîóre anuciandu publiculu, câ rival'a ei a doboritu-o la pamentu. Creol'a protestã in contra acestei calumniãri, dar fiindu câ frances'a recurse la brutalitãti, si intr'ins'a se desceptã simtiulu resbunãrii. Deci amendoue incepura a se bate, si in urma creol'a fu transportata plina de sange de pe scena. Cea mai mare parte a publiculu s'a uitatu cu unu felu de placere la acêsta lupta dura; polit'i'a a intrevenitu numai tardîu, si a voitu sê aresteze pe frances'a, dar ast'a a avutu partida in publicu, partisanii ei sarira pe scena, si acolo intre dînsii si politia se escã o lupta formalã, încãtu polit'i'a numai intr'unu tardîu potù sê-si implinêca missiunea.

* * (De lu Hall) se scrie, câ intre ospetii scaldei de acolo si famili'a principelui Alesandru Stirbey, — si mitropolitulu-primatu de la Bucuresci, parintele Nifonu.

* * (In contra chignonului) de unu timpu incôce chiar atãt'a se scrie, ca odinôra in contra crinolinei. Unu invetiatu germanu, dr. Lindemann, a descoperitu, câ in perulu intrebuintiatu de chignon se afla milióne de vermuleti mici, cari numai cu microscopulu se potu vedé; cari apoi causéza bólele cele mai periculóse, fiindu câ astupa polii. Vermuletii acestia apoi nu se potu stêrpi de felu, ma din contra petrundu si in pielea omului.

* * (Fabrica de idoli.) In orasiulu Birmingham in Anglia se afla o fabrica de idoli, care face idoli din argintu, arama, bronzu si feru, pentru popórele selbaticé din Asi'a de sub stapanirea Angliei. Proprietariulu fabricei, dlu Charling, deveni milionariu in urmarea comandãrilor multe.

* * (La Berlinu a moritu unu omu mare.) Nu atare principe, séu vr'unu generalu, ci conducatorulu claqueur-iloru, (aplaudatoriloru,) lasandu dupa sine o avere de 106,000 taleri. Dinsulu a functiunatu trei-dieci de ani in postulu seu, si de la mai multi artisti si artiste capetã plata anualã, pentru care erã indetoratu a se ingrigi de aplaudatori la fia-care debutare a loru. Elu avea o bine organizata compania de aplau-

datori, postati in tóte portile teatrului, cari éra-si toti aveau plata mai mica séu mai pucina. Erã vai si amaru de-acelu „artistu“, care se uitã a platí regulatu.

* * (De ce mai sunt bune diuariete.) O parechia anglesa, caletorindu pe la Jerusalimu au patítu-o reu; hotii i-au jefuitu de tóte ce au avutu, si nu li-a lasatu decâtu unu esemplariu din diuariulu „Times.“ De óra-ce hotii nici din haine nu li-a lasatu mai multe decâtu nimica, barbatulu s'a invelitu in diuariulu „Times“, ér pe soc'i'a plaugetória a acoperitu-o in suplementulu acestuia, si astu-felu amendoi potura intrã cu onóre in santulu orasiu.

Gâcitura de siacu

de Veronica Bochisiu.

Prin	ce	te	spune,	le	i	da	te
se-	Câ	rulu	du-	cumu-	dei	tu-	ti'a
do-	gra-	ba-	fa-	re	'n	du-	a-
ze-	gé-	pre-	De	so	va	li-	Ven-
di-	ve-	vre	Se	da-	ma-	lu	le
ta,	da	ta;	na	n'a	vio,	rulu.	le
le	n'a	e	ba-	bune,	bu-	tu-	mi-
ti-	Pe	nusu	cu	Ven-	dea	Câ	jo-

Se póte deslegã dupa saritulu calului.

Post'a Redactiunii.

Redactorulu acestei foi absentandu cate-va septemani din Pesta, nu inse de la conducerea foii, rôga pe toti dnii colaboratori a-i tramite scrisorile la N. Léta per N. Varad.

Versurile: Pastoriulu, — Pe momentulu mamei, — Candu veniai la mine, — Doine de pe malulu Tisei, — Abdicero, — La afla-te (?) sunt nescé încercãri primitive. Traducerea dupa P. nu e reusita.

Sermanulu Rafacku. Noveleta, Mai antaiu studiôza, apoi mai tardiu, te apuca a scrie novela.

Proprietariu, redactoru respundiatoru si editoriu: IOSIFU VULCANU.

Cu tipariulu lui Alesandru Kocsi in Pesta. 1872. Strad'a lui Alesandru nr. 13.